Ч. 19 (13.917). Львів, пятниця 25. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Воєнна акція Японії в Китаю.

ПЕКІН, 24. 1. ПАТ. Вчора рано японські війська почали бомбардувати Чагар. В акції беруть участь відділи артилерії і літаки. Кіннота і піхотинці наступають на Тушін-Кав. Китайські війська завзято бороняться. Японське посольство у Пекіні заявило, що не має ніяких вісток у цій справі.

ПЕКІН, ПАТ. Два відділи з 1000 японців і 1000 манджурців з панцирними самоходами, гарматами і літаками повели наступ на місто на схід від Чагару і на захід від Калгану. Японська піхота наступає на китайський мур коло Тушін-Кав.

Китайські часописи повідомляють з Калгану, що вчора передполуднем японські літаки скинули 7 бомб на китайський мур на схід від Чагар.

В год. 7-ій японська артилерія припинила обстрілювання Тушін-Кав. У Пекіні побоюються що японці далі наступатимуть нині.

Японська команда заявила, що коли місто не піддасться, військовий наступ тріватиме далі.

І англійським соціялістам забагато розстрілів в СССР.

„Ізв." з 4. ц. м. повідомляють: „Полпреда СССР в Льондові тов. Майского відвідала депутація генеральної ради конгресу тредуніонів та виконавчого комітету лейбористської партії у звязку з кампанією закордонної протисовітської преси з нагоди присудів воєнної колегії головного суду проти терористів". Що сказала депутація англійських соціялістів большевицькому амбасадорові „Ізв." на жаль не подають, — мабуть це було дуже не до смаку Москві. Але подано те, що відповів п. Майскій, і воно дуже характеристичне для московського карного „права". Між іншим він заявив: „Більшість їх (розстріляних) прийшла нелегально через кордон і при них найдено бомби, гранати, револьвери та іншу зброю. Їх арештовано в ріжні часи і в ріжних місцях. У звичайних обставинах їм далиб звичайні кари, але вбивство Кірова викликало необхідність загострити засоби для здушення терору. Не зважаючи на те, що в державах, які межують з СССР істнує суворий режім пашпортів і поліційної контролі, білогвардійські терористи без перешкод переходять з цих країн до СССР для здійснення своїх терористичних намірів. Таке становище повинно викликати обурення у всіх порядних людей". До цих „порядних людей" п. Майскій англійських соціялістів очевидно не зачислює. Що відповіли ці соціялісти на відзиву Майского — на жаль — невідомо, але треба сподіватися, що вони до совітської амбасади більше не ходитимуть. (Укбюро, Женева.)

Австрія затрівожена.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віденська преса подає тривожні вістки про відновлену діяльність австрійських легіоністів у Баварії. Легіоністи на відпустках і при праці дістали наказ вернутись до своїх полків.

Прем. Флянден радить з найвищою воєнною радою.

ПАРИЖ, 24. 1. ПАТ. Найвища воєнна рада відбула вчора нараду під проводом прем. Фляндена. В нараді взяли участь марш. Петен, шеф ґенерального штабу ген. Ґамелін, міністри війни і маринарки та інші вищі старшини. На нараді розглядали проєкт протилетунської оборони Франції підчас війни.

Робітники в СССР не мають грошей на хліб.

„Ізвестія" з 8. ц. м. принесли цікаву звістку: „Попит на хліб зменшився". „В Маґнітогорську перед скасуванням карток продавалось денно біля 96 тон хліба. В перший день торгу хлібом без карток продано 142 тони, 2. ц. м. — 96 тон, 3. ц. м. 88 тон. На цім рівні йшов торг і в наступні дні. Теж саме помітно і на селі. В Магнітогорськім зерновім совхозі продається біля 8 тон замість 12 тон пересічної грудневої норми". „З багатьох міст приходять відомости, що попит на хліб нижчий грудневого, що виробну можність фабрик хліба не використовується в повній мірі." З Ленінграду повідомляють: „Попит на хліб стриманий — пересічна продаж в грудні по ЛСПО виносила 1,289 тон, 1. січня продано — 1,005 тон". „На 1. ц. м. в Москві продано 73 відсотків пересічної ценної грудневої норми. Потім попит почав зростати, але навіть 4. ц. м. не осяг і 95 прц. норми". І т. д. На деяких фабриках лишається до „35 прц." непроданого хліба.

Щоб зрозуміти, що значать ті звідомлення, треба згадати, що хліб є головною, а в багатьох випадках властиво єдиною поживою населення у Совітах. І коли воно всеж цього хліба купує менше, то це значить, що ціна хліба пересічна 1 карб. за кільоґрам є невідповідно висока у відношенні до тих 150—200 карб., які заробляє пересічний робітник. Отже селянство мре з голоду, бо йому відібрали хліб, а робітництво не може його досить купувати, бо московський уряд хоче забагато заробити на хлібі. (Укбюро, Женева.)

Страйк вуглекопів в Бельгії.

БРЮСЕЛЬ, 24. 1. ПАТ. Виконний комітет соціялістичного союзу вуглекопів рішив одноголосно проголосити в дні 4. лютого ц. р. страйк вуглекопів у цілій Бельгії, якщо уряд не відкличе розпорядків про обнижку емеритур вуглекопам.

Переворот, який не відбувся.

Як повідомляють із Софії, на тему наглої димісії кабінету Ґеорґієва кружляють сенсаційні вістки, наслідком чого король Борис приневолив його усунути. Ґеорґієв, кажуть, прямував явно до республиканського перевороту.

В ночі на 21. ц. м. дім, де мешкав Ґеорґієв, нагло окружило військо. Міністрові заборонили покидати мешкання, а його телефон виключили. На другий день вполудне явився в його мешканні королівський післанець і дав йому до підпису прохання димісії для цілого кабінету. Ґеорґієв підписав.

СОФІЯ, 24. 1. ПАТ. Вчорашній день минув спокійно. Поголоски про арештування визначних політичних діячів не справдилися. З урядових кол заперечують навіть поголоски, що полк. Велчева, ініціятора подій з дня 19. травня 1934. р. арештували. Він находиться тільки під поліційним наглядом. Оповідають, що новий уряд рішився усунути з провідних становищ представників групи „Звено", до якої належав б. премієр Ґеорґієв.

За фреквенцію по ґімназіях.

Фактом є, що фреквенція українських учеників по ґімназіях значно змаліла. Є ґімназії, де наших учнів є найбільше 40—50, а є й такі, в яких заледве дотягають числа около двацяти осіб. Навіть в чисто українських ґімназіях число учнів впало майже до половини, а приватні ґімназії стоять перед загрозою цілковитого упадку, бо при такому числі учнів, як тепер, годі вдержатися.

Статистика державної польської ґімназії в одному нашому повітовому містечку виказує, що там у перших повоєнних роках, на загальне число учнів 330, було римо-католиків около 140; зате в минулому році на загальне число учнів 257, було учнів українців усього 54, себто заледви пята частина загального числа. Коли зважити й те, що з кожним роком фреквенція української молоді дальше маліє, то з часом хіба дійде до того, що вона зовсім зникне. І вислід буде такий, що не стане у нас інтеліґенції.

Зі статистики у цій вище згаданій ґімназії виходить теж, що найбільше посилають дітей до ґімназії державні урядовці, на другому місці рільники менші і малоземельні, дальше учителі, професори, вкінці ремісники, купці й інші. З огляду на те, що у нас державних урядовців українців є дуже незначний відсоток, учителів дуже мало, священичі родини зубожіли, кляса ремісників і купців щойно зачала творитися, то головний континґент молоді в середніх школах рекрутується переважно з села. Та українське село тепер у великій нужді. Багато селян частенько не мають за що соли купити, сірничок ділять на четверо, а зимою світять т. зв. сліпачком (маленька лямпочка без каптурика і шкла). Крім цього селяни бачать, що їх діти не мають змоги дістатися в університет, а коли й дістануться і покінчать його, то все одно сидять на селі без посади й засобів до життя. Тому перестали майже зовсім посилати дітей до середньої школи. До цього ще новий тип середніх шкіл і ліцеїв переходить їх матеріяльну спроможність.

Та переглядаючи цьогорічний денник у згаданій ґімназії, зауважив я цікаве явище. На 54 учнів українців 45 є з довколичних і дальших сіл, а заледви 9 учнів є місцевих, себто з цього повітового міста, де й находиться ґімназія. Тут треба замітити ще, що з цих 9 учнів є 5 учнів з інтеліґентних, часово тут перебуваючих родин, і тільки 4 учнів місцевих міщан автохтонів. Що селянин посилає дитину до школи й оплачує кошти поїздки, кошти удержання і мешкання в місті та повну шкільну оплату, то це можна взяти на рахунок свідомости села. Але коли міщани мають ґімназію в місці і наука в ній коштує їх тільки, що шкільна такса, і коли на ціле місто заледви 4 учнів з міщанських родин ходить до ґімназії, то це хіба можна взяти на рахунок несвідомости такого міщанства і повної його байдужности щодо майбутньої долі своїх дітей.

Ясна річ, що тепер ми дивимось на ґімназію інакше, як давніше, бо вона не дає нашим дітям такого матеріяльного забезпечення, як давала перед війною. Але коли ґімназія є в місті і мало що коштує, то — поминаючи все інше — для самої свідомости і знання варто післати дитину до школи. Ми мусимо кидатися до торговлі, промислу, ремесла і хліборобського вишколу, але не забуваймо що нам теж потрібно й умових робітників: політиків, провідників, освітників, людей науки й мистецтва. І коли селян заохочуємо посилати діти до міської школи, то на кожне місто, де є ґімназія, мусимо покласти обовязок, щоб міщани посилали свої діти до вищих шкіл. Особливо культурно-освітні діячі, рідношкільні установи та провідники громадянського життя нехай освідомлять і заохотять міське громадянство, щоби посилали дітей до ґімназії. Бо тільки в цей спосіб забезпечимо розвиток свіжих кадр людей до праці й керми в нашому громадянському житті.

О. Горицкий.

„Перемоги“ на Совітській Україні.

Дня 15. січня 1935 р. в 6. год. вечора в Києві в приміщенні театру державної опери відкрився XIII. Всеукраїнський Зїзд Рад.

Перенесення столиці до Києва в осені 1934 р. мусіло заманіфестувати, що радянський уряд на Україні є міцний, що на Радянській Україні національне питання розвязане цілком добре, що сама Україна є непоборний форпост великого Совітського Союзу.

Цю манїфестацію, очевидячки, мусить тепер повторити і XIII. Всеукраїнський Зїзд Рад, що вперше відбувається у новій столиці.

І тому то цьому зїздові надають величезне значіння не тільки на місці, а й у Москві.

Досить сказати, що 14. січня в Москві вийшло спеціяльне число „Правди“, присвячене зїздові, передову статтю в ньому п. н. „Зїзд рад славетної України“ видруковано мовами і російською й українською, зазначено там, що „чужоземні капіталістичні армії, жовто-блакитні петлюрівські бандити розбиті вщент і вигнані. Юдам українського народу — панам Левицьким, Донцовим, невдалим королям та гетьманам Скоропадським ніколи не побачити соціялістичної української землі. Під славетним непереможним прапором Маркса-Енгельса-Леніна-Сталіна, у братерській сімї народів радянського союзу трудящі маси України твердо й упевнено прямують до безклясового соціялістичного суспільства“.

Надруковано в тому числі передану телефоном з Києва статтю спеціяльного кореспондента „Правди“ Кольцова п. н. „Здраствуй, Киев-Украина“. Каже в ній Кольцов, що „большевикам треба було відвойовувати Київ у ворога і багато багато робітничої, селянської крови, багато життя коштував блакитний Дніпро, коштувало оволодіння Києвом... І ось зїзд рад відкривається в Києві. Його делегати привезли із собою перемоги назавжди вже радянської, назавжди вже большевицької України“...

Є там стаття Панаса Любченка „Роки великих перемог, яку він закінчує так: „робітники та селяни радянської України знають, що не сплять рештки розбитого клясового ворога в середині країни, недобитки українських націоналістів та троцькістів. Вони знають, що проти країни Рад та радянської України готують свою чорну справу міжнародні імперіялісти та їхні запроданці — українська контрреволюція“.

У статті Івана Ла п. н. „Киев социалистический“ говориться, що „націоналістичні контрреволюційні прагнення розбилися вщент волею пролетарів радянської України. З націоналістичного болота Київ перетворився в столицю ленінсько-сталінського інтернаціоналізму. Київ став школою культури національної формою, соціялістичної змістом. Київ стає наймічнішим форпостом нашої великої батьківщини, нашого СРСР“.

У газеті вміщено вперше велику промову Постишева на II. обласному зїзді рад Київщини 11. січня 1935 р. під подвійною назвою „Цвіте і міцніє індустріяльно-колгоспна Україна“ та „Україна — непоборний форпост великого радянського союзу“.

Це число „Правди“ спеціяльними літаками в 8. год. рано надіслано до Києва.

А 15. січня вже в Києві вийшли газети з привітаннями Зїздові та з зазначеною промовою Постишева.

У цій своїй великій програмовій промові Постишев з початку просто зазначує, що „труднощі подолано“, що „ми вступили у той чудовий період, коли країна наша дослівно з кожним днем щораз більше наливається господарською міццю, добробутом, культурою, здоровлям соціялізму“.

Але далі твердження його вже не такі рішучі. Правда, він зазначує, що промисловість України ніби на крутому піднесенні, проте з його ж таки слів видко, що ще року 1933 ця промисловість була „в прориві“. Отже цілком не ясно, чи р. 1934 це остаточна перемога, чи щасливий виняток.

Говорячи про ніби піднесення сільського господарства Постишев сам мусить визнати, що „добилися ми в цьому відношенні не можна сказати, щоби дуже багато“, а коли додати до цього його ж цінну заяву, що союзний раднарком і ЦК ВКП(б) мусіли цього року дати колгоспам України насіннєву, харчеву та фуражну позику в розмірі 48.150.000 пудів, то враження від такого „піднесення“ не є дуже переконливе.

„Пишаючись,— каже червоний український диктатор — „ми домоглись величезних успіхів у галузі будівництва радянської української культури“, але водночас можна почути в його промові і трохи мінорні нотки.

Він мусить зазначити, що боротьби не закінчено. „Знайте, що ворог — цей український націоналіст, — ще є. Нам потрібно ще дуже багато і дуже серйозно попрацювати над дальшим висуванням та вирощуванням радянських українських кадрів для культурного фронту“... І далі: „Особливе місце і увагу ми повинні віддати в цій своїй роботі і молоді і дітям. „Боротьба за душу юнацтва“ — є тепер гасло нашого ворога, українського націоналіста. Тим більше уваги молоді і дітям, тим більше роботи з ними, тим більше піклування про них“... „А головне, товариші, пильність, пильність і ще раз пильність. Як на культурній так і на всіх інших ділянках соціялістичного будівництва потрібна нам ця пильність“...

Промову цю, як ми бачимо, виголошено за старою, дуже старою рецептою: „Гром победы раздавайся, веселися храбрий росс“..

Чи справді тільки є ці перемоги, чи справді є підстави веселитися?

І в відповідь на це питання мимоволі хочеться зацитувати назву одної песи, що користується успіхом там, на великій Україні. Назва ця російської песи в перекладі українською мовою звучить: „Продовження ще буде“.

Занепад залізниць на Україні.

„2,438 — стільки потягів спізнилося впродовж перших днів січня на Донецькій залізниці. Залізниця різко погіршила свою роботу. Пересічне денне навантаження зменшилось до 6.052 вагонів на добу замість 7.995 згідно з пляном. А 6. ц. м. ця цифра впала навіть на 4.193 вагонів (53 прц. пляну). На добу вантажать лише 86.800 тон вугля замість призначених 98.190 тон. Погіршення це викликало не тільки 30-ступневим морозом, як непідготованістю до зими та незорганізованістю роботи на стаціях і в депо. (Ізв. 9. I. 1935). Такий стан залізниць під московським правлінням нікого не повинен дивувати, бо московський уряд намагається направити залізниці головно розстрілами голодних залізничників, які мають відповідати за кожне нещастя. (Укбюро Жен.)

Український Соціялістичний Бльок.

З органу Української Соціялістично-Радикальної Партії „Громадський Голос“ (ч. 2. і 3. за 1935. р.) довідуємося, що у Львові відбулася конференція делеґатів Укр. Соц. Рад. Партії, Укр. Соціял-Демократичної Партії, Укр. Соц. Демократично-Робітничої Партії (Вел. України) та Української Партії Соціялістів-Революціонерів, на якій утворено Український Соціялістичний Бльок. До Бльоку ввійшли всі заступлені на конференції партії.

Конференція ухвалила відповідні резолюції, які розпадаються на три групи: а) про міжнародне положення; б) про положення на українських землях і в) про консолідацію національних сил.

У тих резолюціях між іншим читаємо: „Стверджуючи *однодушність і однакову волю* учасників конференції до *повної єдности* українського соціялістичного руху, конференція закликає українські соціялістичні партії в межах поодиноких держав уже тепер приступити до найтіснішої співпраці та обєднання своїх сил“.

У справі Національного Конґресу конференція приняла таку постанову: „З огляду на теперішнє положення українського народу, конференція висловлюється за участю українських соціялістичних партій в Українськім Національнім Конґресі з метою координування діяльности українських політичних і громадських сил у їх змаганнях до відновлення української державности“.

Обі наведені резолюції є з національного погляду додатнім та корисним явищем.

Під кінець слід ще зазначити, що ця конференція укр. соціялістичних партій вібулася при нагоді нарад представників 7-ох українських політичних партій у справі Українського Національного Конґресу. Ці наради відбулися, як це нашим читачам відомо, у Львові в часі від 24. до 28. грудня 1934. р. Соціялісти добре використали цей зїзд представників зорґанізованого українського політичного руху і довели успішно до створення Укр. Соціял. Бльоку.

——o——

ЩО ЖДЕ ЕВРОПУ?

Прага, січень 1935.

На запит як схарактеризувати нинішні міжнародні відносини в Европі, відповів А. Франґуліс, секретар міжнародньої дипльоматичної Академії так: „Европа є нині одною великою фабрикою муніції, але я думаю, що 1935. рік принесе Европі більше почуття безпеки і міжнародньої солідарности, ніж минулий рік. Нинішня господарська кріза це прямий і безпосередній наслідок минулорічної політичної крізи, яка поширилася по цілому світі, а яка особливо різко обхопила цілу Европу. Вона перемінила Европу на військовий табор“.

Одною із головних причин цієї політичної крізи вважає Франґуліс нерішучу поведінку урядів поодиноких держав, що в свою чергу є знову спричинена браком дійсних державних мужів. Видно це найкраще — каже Франґуліс — на арені Союзу Народів. Союз Народів це знамените дзеркало, в якому докладно відбиваються усі спосібности й неспосібности представників цілого світа. При цій нагоді Франґуліс пригадує раду, яку дав великий шведський канцлер своєму синові, коли цей вибирався на чужину: дивися добре кругом себе, а пізнаєш, як мало розуму править світом. Ця стара правда не втратила нічогісінько зі свого значіння ще й нині, в двацятому столітті.

Коли йде про 1935. рік, то на його міжнароднє майбутнє дивиться Франґуліс так: 1935. рік принесе дальше поширення відомої післявоєнної недуги т. зв. пактоманії або іншими словами інфляції нинішньої системи договорів, головно в середущій і східній Европі. Франція буде всіми силами старатися дійти до тісного порозуміння з Німеччиною й Італією. Франція досі не доцінювала значіння Італії в концерті европейської політики, а коли йде про Німеччину, то Франція переконалася, що — на психіку німецького народу лекше впливати засобами приязні, ніж засобами ворожнечі. В забезпеці відносин Середущої Европи велику ролю мусить відограти Угорщина. Франґуліс є тої думки, що обставини примусять Угорщину до тіснішої співпраці над забезпекою самостійности Австрії, а самостійність Австрії цеж головна підстава збереження европейського миру. На Балкані відносини будуть розвиватися далі по лінії зближення між Югославією та Болгарією. Таке зближення лежить особливо в інтересі Болгарії. Балканська антанта має всі дані для дальшого тривкого істнування, а одинокою її загрозою вважає Франґуліс евентуальний поворот до влади Венізельоса.

Дуже цікавий є погляд Франґуліса про розвиток міжнародніх відносин у 1935. р. на Далекому Сході. Франґуліс не погоджується із загально принятим песимізмом та вірить, що цього року дійде до зближення між Японією а СССР. Дотеперішні напружені відносини між цими обома державами не давали Совітам можливости проявити в міжнародньому житті Европи їхнього значіння в цілій повноті, але й цього року ця ситуація для СССР мало зміниться, а причиною цього буде ще дальше тріваюче напруження між Польщею і її дотеперішніми традиційними приятелями. Льоґічно треба булоб припускати, що — франко-італьське зближення, яке посередньо мусить вплинути і на поліпшення францусько-німецьких відносин, змусить Польщу переорієнтувати свою дотеперішню закордонну політику. Загальна перспектива на 1935. рік — каже Франґуліс — не є дуже ясна і вона не оправдує безпастережного оптимізму, але надія, що світом все таки вже раз стане правити розум, може розбудити в нас надію, що в 1935. році вдасться забезпечити мир.

М—н.

Українська Православна Церква в Америці та її новий епископ.

Жмут інформацій.

У вчорашньому числі „Діла" подали ми коротку вістку про вибір **о. Олекси Пристая,** дотепер греко-кат. священика в Америці, епископом Української Православної Церкви в Америці на місце помершого в мин. році епископа тої церкви, о. д-ра Йосифа Жука. Вістка ця викликала таке велике враження у Львові, що нині дістали ми в цій справі телефонічні запити з кількох сторін нараз. Щоб заспокоїти цікавість наших читачів, подаємо сьогодні жмут інформацій про Українську Православну Церкву в Америці та її нового епископа, з тим, що точніші дані про все те постараємося подати в найближчому часі.

Українська Православна Церква в Америці утворилася перед кількома роками. Оснували її священики греко-кат. обряду, що виступили з неї разом зі своїми парохіянами тому, бо були невдоволені з церковної політики еп. Константина Богачевського, якому закидають, що веде греко-кат. церкву і наш східний обряд до латинізації. Немалу ролю відіграла тут теж справа целібату, який у греко-кат. церкві в Америці обовязує здавна, і проти якого було особливо старше духовенство. Перейшли ще до Української Прав. Церкви і деякі священики, що їх еп. Богачевський примушений був з ріжних причин суспендувати. Та церква має тепер понад 30 парохій у Злучених Державах і ок. 30 священиків. З хвилиною, як дістала свого епископа в особі о. д-ра Й. Жука, що у другому році свого епископства помер, стала та церква поширювати свої впливи не тільки у Злучених Державах, але й у Канаді. Органом тої церкви є „Український Вістник".

Другою українською православною церквою в Злучених Державах і Канаді є **Автокефальна Українська Православна Церква** під проводом архиепископа **Івана Теодоровича,** що живе в Злуч. Державах. Духовенство цієї церкви переважно мало освічене і рекрутується в більшости з б. дяків то-що. В противенстві до Української Прав. Церкви, якої епископа висвячує представник царгородського патріярха, автокефалісти не мають канонічно важних свячень і тому їх називають „самосвятами". Українська Автокефальна Церква має у Злучених Державах теж яких 30 парохій, зате вона поширена більше в Канаді. Її вірні — також у 90-х відсотках галичани. Автокефалісти мають свої друковані органи і в Злучених Державах і в Канаді.

Поза цими двома православними українськими церквами істнують у Злучених Державах і Канаді ще ріжні дрібні прав. церкви, що мають уже характер сект. Такою є м. ін. т. зв. „**національна українська католицька церква**" під проводом еп. **о. Костя Курилла,** що його висвятив свого часу з гр.-кат. священика на епископа православний митрополит т. зв. живої церкви (большевицької) в Америці Кедровський. Та церква більшого значіння не має, як не мають значіння і подібні дрібні прав. церкви, що групують галицьких та закарпатських москвофілів, які в Америці перейшли теж на православіє.

З того видно, що серед нашого народу в Америці на церковно-релігійному полі велике розбиття і нового епископа У. П. Ц. о. Пристая чекає теж велика праця та всякі труднощі. Чи дасть він собі з тим усім раду, небавком побачимо. Для інформації зазначуємо, що о. Олекса Пристай має широку популярність в Америці, як людина праці і великої жертволюбивости на національні цілі. У нас відомий він теж зі своїх широко закроєних споминів під наг. „Від Трускавця до хмародерів", з яких появився покищо І. том (другий у друку). Довідуємося, що в останньому часі він був усунувся від душпастирських обовязків у далеку сільську закутину і працював там тяжко на хліб насущний повних сім місяців. Дня 24. грудня м. р. духовенство української прав. дієцезії Півн. Америки на свому пленарному засіданні проголосило його своїм епископом, а дня 27. грудня вірні тої церкви загальним голосуванням („бальотами"). Таким робом кандидатура архимандрита Івана Лавриненка з Гродна, назначеного на це становище Св. Синодом у Варшаві (див. „Діло" ч. 8. з 12. січня ц. р.), відпала.

Ще про розбудову рідного промислу.

ПЛЯНОВІСТЬ ЧИ ХАОС?

Коли хтонебудь, необзнайомлений з нашими економічними відносинами, прислухувався був колишнім зборам Промислової Ради, набрався би був на основі вислуханих дискусій враження, що наш промисл розвинувся вже до тої міри, що ми мусимо зводити між собою завзяту боротьбу за розмежовування ринків збуту. Він був би того переконання, що нема вже у нас такої економічної ділянки, яка би не була обнята нашими промисловими варстатами та що вслід за тим нема у нас місця для виявлення якоїнебудь нової творчої ініціятиви.

А тимчасом як виглядає та наша „дійсна дійсність" на промисловім відтинку?

В приготованім до опублікування обіжнику Промислової Ради читаю, що на приблизно 1.000 артикулів, які запотребовує кооперація, заледви 3 прц. — це вироби рідного промислу! І продуценти тієї заледви 3 прц. частини цілого запотребовання нашого ринку тратять час і енергію на те, щоби себе взаїмно поборювати!

Уважаючи того рода відносини за дуже шкідливий прояв для майбутнього розвитку нашого промислу і до того ще в часі, коли всі наші сили повинні бути сконцентровані в напрямі творення нових економічних цінностей, а не в напрямі нищення вже істнуючих вартостей, не можу не запримітити, що причиною того відемного явища — є брак якоїнебудь пляновости у нашій дотеперішній промисловій акції. Вправді на пресовій конференції, заініційованій Центросоюзом у листопаді мин. року, говорилося про потребу сконсолідованої громадянської думки, але на жаль ще й досі панує цілковитий хаос у ділянці нашого виробництва. А виявляється цей хаос у тому, що нема в нас досі ніякої авторитетної інстанції, яка надавала би напрям нашому економічному життю та давала поради тим нашим одиницям, які, маючи потрібні засоби підприємчивости, енергії та капіталу, хотіли би створити якенебудь промислове підприємство.

З двох наших економічних світів з відмінними ідеольогіями, себто кооперативною і приватною, лише кооперація, як це слушно підніс дир. Шепарович, має виготовлену економічну маршруту, натомість приватні підприємства такої маршрути не мають. А наслідок є такий, що коли в кооперації навіть нікому не сниться — закладати чи то другу фабрику мила чи паперців чи цикорії, бо істнуючі фабрики вистарчають уповні на заспокоєння нашого ринку — то у приватників зачинає вкорінюватися мода — копіювання вже істнуючих фабрик і то саме таких, які є в силі заспокоїти потреби наших консументів. Під претекстом, що вони, себто ті конкуруючі підприємці, причиняються до розбудови рідного промислу і розвязання справи безробіття — підривають вони до решти істнування наших вже істнуючих приватних промислових варстатів, і то в часі, коли аж 97 прц. артикулів, які наш ринок запотребовує, покривають чужі виробництва.

Не малу вину того ненормального явища мушу на жаль приписати і тим, на щастя дуже нечисленним нашим кооперативним діячам, які, як це можу ствердити на основі особистих розмов і особистого досвіду, стоять на становищі, що „старше промислове підприємство мало вже час доробитися" і тим самим побіч деяких чужинецьких виробів отвирають можливости збуту і тим одиницям серед нашого загалу, що уважають себе покликаними дезорганізувати наше економічне життя через закладання конкуренційних промислових варстатів і то в часі, коли внаслідок загального зубожіння поємність ринку чимраз більше маліє.

Я далекий від того, щоби в засаді уважати конкуренцію за річ для нас недопустиму. Одначе не забуваймо, що оскільки вже істнуючі варстати, які були здвигнені великим накладом зусиль, заспокоюють вдоволяючо потреби нашого ринку, легкодушно допускати до творення нових варстатів готово дуже відемно відбитися на виявї в майбутньому якоїнебудь ініціятивної праці у промисловій ділянці.

Не треба також забувати, що ніякі наші промислові варстати не є ще, на мою думку — такі сильні, щоби могли позволити собі на марнування своїх і так скупеньких капіталів у конкуренційній боротьбі з другими рідними підприємствами. Бо вже сама боротьба з конкуренцією чужинецької індустрії, яка не хоче погодитися з нашим стремлінням до господарської самообслуги та іде на нас наступом повною парою і на жаль дуже часто веде той наступ при помочі наших земляків, як аквізиторів і псевдоспільників і яка бє нас то перевагою своїх величезних капіталів, то — головно у споживчій бранжі, лихою вартістю уживаних сирівців, — виснажує наші підприємства до тої міри, що якийнебудь хаос у нас самих готов дуже легко повалити вже істнуючі варстати. Цього подвійного натиску із зовні і з внутра наші розмірно слабонькі підприємства рішуче не всилі будуть видержати.

Тому справа устійнення засадничих норм для творення нових промислових варстатів є спеціяльно для нашого народу — справою перворядної ваги. Бо коли державні народи, як прим. поляки покликали до життя спеціяльну Комісію Студій, ділаючи з доручення „**Instytutu Oświaty Pracowniczej**", якої ціллю є продумувати над усуненням конкуренційного хаосу через творення таких економічних станиць, які з точки погляду суспільно-економічних інтересів розвязали би якнайкраще квестію безробіття, то тим більше мусимо ми призадуматися над усуненням нашого хаосу. Квестія безробітних не має бути вирішена коштом-тяжким трудом здвигнених і вже істнуючих наших приватно-промислових варстатів. Бо наші конкуренційні підприємства справи безробіття не розвяжуть, а навпаки причиняться до витворення ще більшого хаосу.

Творення конкуренційних промислових підприємств при 97 прц. продукційній можливости на зовсім неторканих досі економічних відтинках і при загально малій поємности ринку — це хибний крок у нашому економічному будівництві і дуже нездоровий прояв, на який повинні звернути спеціяльну увагу наші міродайні чинники.

Коли не хочемо, щоби наші дотеперішні надбання в промисловій ділянці змарнувалися, треба нам їх по можности закріплювати, а не підривати їхнього істнування в часах страшної економічної скрути. З другої сторони мусимо якнайскорше призадуматися над всесторонньою і доцільною розбудовою нашого народного господарства.

Напір низів, що про нього так багато говорилося на останніх зборах Промислової Ради треба в імя загальних наших економічних інтересів спрямувати на таку дорогу, яка не загрожувала би нашому економічному розвиткові.

Іти втертими шляхами найкраще, але протоптувати собі самому стежку — це дещо трудніша задача. Та хто хоче іти вперед, мусить і за ту роботу братися!

Т. Глинський.

Ще про українську пропаґанду в Англії.

ВИДАТНА РОЛЯ ПОК. ПРОФ. РОМАНА ЗАЛОЗЕЦЬКОГО У СПРАВІ НАШОЇ ПРОПАҐАНДИ В АНГЛІЇ.

П. А. Жук реагуючи в „Ділі" з 19. 1. ц. р. на твердження управителя Укр. Пресового Бюра в Льондоні п. д-ра В. Ю. Кисілевського, „що перед війною українська пропаґанда, можна сказати, не істнувала зовсім" („Діло" з 21.XII. 1934), старався виказати, що так воно не було та подав від себе огляд цієї пропаґанди. Та всеж таки п. Жук через недогляд не згадав особи професора львівської політехніки й першого директора Української Торговельної Школи пок. Романа Залозецького, що від 1904 р. аж до світової війни, будучи англійським консулем у Львові, відограв замітну ролю в цій справі, головно в офіціяльних льононських кругах. Він також у 1912 р. приложив руку до повстання Українського Комітету в Льондоні в часі міжнародного нафтового конгресу, на якому сам проводив; він також у тім самім році запросив англійського журналіста Сатон-Ватсона до Львова, а відтак инших; він також вложив багато труду до появи публікації Рафаловича: „The Ukraine". — Досі взагалі ніхто у нас не звернув уваги на те, чому перед війною англійським дипльоматичним представником у Львові був саме українець! До згадки п. А. Жука про акцію укр. місії УНР від 1919 р. в Льондоні треба ще для повноти згадати про діяльність місії та уряду ЗУНР на тім терені. Треба надіятися, що меткий п. д-р В. Ю. Кисілевський, розшукавши і розглянувши ближче давніші матеріяли української пропаґанди на цім терені, дасть незабаром вельми цікаву на цю тему публікацію.

Львів, 22. січня 1935.

Гр. М-тей.

Польський промисл і торговля під дебатою.

Міністр говорить і вияснює...

ВАРШАВА, ПАТ. Буджетова комісія сойму обговорювала дня 23. ц. м. буджет мін. промислу й торговлі, який зреферував пос. Черніховський. Промовець ствердив, що у польському промислі помітно деяке оживлення, що продукція й вивіз вугілля зріс, що збільшився теж будівельний рух і тільки продукція ропи та бензини обнизилася. Експорт Польщі зріс за м. р. на 4 прц., а хоча змаліла торговля з Францією й Німеччиною, то збільшилася з Англією і торговельний білянс за перших 10 місяців м. р. дав 142.1 міл. зол. додатнього сальда, що порівняльно до перших 10 міс. 1933. р. дає 99 прц. більше. 1934. р. уряд встрявав нераз в господарське життя, зокрема у справі знижки цін, організації експорту, забезпеки від вииску закорд. капіталу та безробіття.

В дискусії забирали голос пос. Римар, Лянґер, Мінковський і кс. Шидельський.

Відповідаючи їм, мін. промислу й торговлі Фльояр-Райхман заявив, що він настроєний до дальших виглядів польського промислу й торговлі оптимістично, а до цього дає йому основу збільшення продукції, робітничих годин і зал. транспортів у 1934 р. Щодо інтервенції уряду, то її викликало саме громадянство, яке хоче, щоб держава створювала умовини для праці й доходів; якщо уряд взяв у свої руки підприємства, то тільки на те, щоб їх підсилити і радо віддасть їх у приватні руки. Ствердив теж міністр, що закорд. торговля в Польщі маліє в Европі, але більшає з заморськими країнами і що своєї економічної політики Польща не думає зміняти. Збільшення на 50 міл. зол. вивозу за океан та низка догідних торговельних трактатів, це найкращі, на думку міністра запоруки, що ця політика добра. Нарешті мін. згадав і картелі, з яких „деякі намагаються господарити неагідно з загальним пляном“ і заповів, що уряд буде завжди поборювати з них ті, які шкодитимуть економічному життю Польщі та загалові громадянства.

Черновецький щоденник про розстріли у Совітах.

„Черновіцер Дойче Таґеспост“ принесла дня 17. ц. м. передовицю п. з. „Крівава большевизму“, де розбирає останні події, звязані з убивством Кірова та арештуванням членів опозиційної групи Зінов'ва. Находимо тут теж такі місця: „Особливо трагічна тут доля рідні Крушельницьких. Антін Крушельницький, видатний письменник і журналіст, колишній український міністр, перед війною редактор ґазети „Буковина“ в Чернівцях, що кілька літ тому став переконаним большевиком і у Львові боровся за свої ідеї як публіцист, переїхав разом зі своєю ріднею, між іншим із двома своїми синами Іваном і Тарасом, до Києва, щоб там служити справі „пролетаріяту“. Хвиля червоного терору захопила теж їх і тоді, як Антін Крушельницький сидить іще у вязниці, два його сини вже розстріляні разом із 26 іншими українцями; між якими є кількох чільних, талановитих поетів і журналістів“.

——о——

Німеччина слідкує за французько-британськими переговорами.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса живо цікавиться вступними переговорами Франції з В. Британією перед виїздом прем. Фляндена і мін. Лявала до Льондону. Преса звертає увагу на нараду мін. Лявала з шефом ґенерального штабу ґен. Ґамеліном.

З життя українців у Чехословаччині.

СВЯТО В 70-ТІ РОКОВИНИ УРОДИН ПРОФ. А. ГРУЗИ В БРНІ.

Дня 6. січня ц. р. влаштувало Чехослов.-Українське Обєднання у Брні приятельський вечір, на якому вшановано 70-і роковини уродження голови Обєднання **проф. Антона Грузи**, проф. Ветер. Мед. Академії. На програму зложилися: привітна промова, продукції українського муж. хору (українські нар. пісні), фортепянові продукції („Прелюдії“ Барвінського та „Шумка“ Завадського. Прекрасний був виступ двоїх українських дітей (хлопчика й дівчинки 8—10 років) в українських строях з китицею рож із золотою 70-ю. Дівчинка, вручаючи Ювилятові ту китицю, витає його як щирого приятеля українського народу, який любить Україну так, як люблять її вони, діти. Ювилят подякував теплими словами за побажання та прирічив віддати ще більше енергії в праці для зближення обох братніх славянських народів, чеського й українського. Дальшу частину вечора переведено за співом українських колядок.

СВЯТО В ПАМЯТЬ АКАД. МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО У БРНІ.

Дня 20. січня ц. р. відсвяткувало Чехослов. Українське Обєднання у Брні при співучасти українських товариств тризною память покійного акад. М. Грушевського в концертовій великій салі Масарикового Студ. Дому. Реферат про життя та працю Покійного відчитав у чеській мові голова Обєднання **проф. Антін Груза**, що ядерно змалював усі сторінки життя і праці Покійного, кінчаючи, порівняв українського велитня з през. Масариком, підчеркуючи особливо подивугідну відданість праці Покійного за краще завтра українського народу. В українському рефераті **інж. Марченко** торкнувся головно часу пореволюційого і праці Грушевського в тому періоді. Іменем фільософ. факультету Масарикового університету у Брні **проф. д-р Гавранек** оцінив дуже високо наукові праці Покійного та підчеркнув цінність тих праць не лише для української науки, але й для науки всього людства. Кінчаючи, віддав поклін іменем у-

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 8

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXVII. ВІДНОСИНИ В МІСТІ СТРИЮ.

Стрий був у тім часі в стадії скорого розвитку. По великій пожежі в 1886 р. виростав він з малого повітового містечка в окружне місто, одно з більших у краю. Велика жертвенність усього краю і видатна поміч держави в формі довголітніх безпроцентових позичок для погорільців, вкінець перспектива отворення окружного суду причинились дуже до його піднесення. В часі від 1886 до 1901 р. зросло тут число населення майже подвійно. Зникли малі міщанські двірки з городцями, що надавали містові симпатичного виду і на їх місці виросли всюди поверхові камениці. Характер міста змінився зовсім. Дуже велика легкість комунікації на всі сторони, особливо зі Львовом і з Угорщиною, близькість центрів промислу деревного і нафтового причинились дуже і до зросту населення і до торговельного руху. Стрий ріс в очах. Між населенням переважали жиди. Їх було більше, як українців і поляків разом. Число українців і поляків було майже рівне. Українське населення становили головно міщани, що замешкували передмістя Лани, Війтівство і Шумлявщину. Були це в значнішій частині рільники, в менцій дрібні ремісники і промисловці, як боднарі, мулярі, теслі, кушнірі та білоскірники. Взагалі було українське міщанство в Стрию сильне числом. Стільки українського міщанства не мало, крім може одного Тернополя, ніяке з більших міст Східної Галичини. Дуже малий відсоток населення становила українська інтелігенція.

Чисельно доволі сильний був український елемент у Стрию, зрештою дуже слабий в порівнанні з поляками й жидами. В громадській раді мали українці дрібну меншість. Належали до неї звичайно місцевий парох і кількох таких міщан, що тримали з поляками і з жидівсько-польським маґістратом. Народньої школи не мали українці ані одної не лиш у місті, але навіть на чисто українських передмістях. Назовні мало місто польський характер. Назви вулиць були чисто польські, означені польськими іменами. Оголошення маґістрату також чисто польські. Поліцианти і міські слуги носили конфедератки, місто святкувало всі „uroczystości narodowe“, в яких брали участь не лиш поляки й жиди, але також і багато українців. У міщан, а також з малими винятками в українській інтелігенції, не було ані почуття національного, ані національного достоїнства. До польського „Сокола“ належали з малими винятками всі інтелігенти українці; деякі також до польського Т-ва „Szkoly Ludowej“. В крамницях, ресторанах і взагалі на публичних місцях відважився лиш виїмково котрий українець заговорити по українськи, хоч — як показалося опісля, коли це вже стало звичаєм — усі купці, особливо жиди, радо відповідали по українськи і з готовістю виставляли по українськи рахунки та друкували також свої проспекти й оголошення. Значить: наш власний сервілізм був більший, ніж неохота противників. Українські урядовці, навіть такі, що славились патріотами, не мали відваги писати по українськи квітів на пенсії. Один з українців суддів, коли йому за це робили докори, оправдувався тим, що не може нього робити, бо це булоб начальникові суду неприємно. Я чув це власними ухами. Також чув я нераз, як судді українці розмовляли з собою по польськи, і то не при розправах або урядуванні, але зовсім приватно. Очевидно, що в таких відносинах і при такій національній свідомости між самими українцями — Польща мусіла бути всюди горою.

Яка була інтелігенція, таке було й міщанство: без свідомости і національного почуття. Коли в перших днях після того, як я отворив канцелярію, один міщанин з Ланів (Сень Васильчишин) прийшов до мене робити контракт, я спитав його, чи він годиться на те, щоб я списав контракт по українськи. На це він образився і спитав: „А чи я хлоп?“ Над тим міщанством трудилися відтак щиро найперше д-р Евген Озаркевич, а відтак повних десять літ невтомно о. Бобикевич. Цей останній, дотknений тяжким каліцтвом і смертельною хоробою, говорив, будучи близько кінця життя: „Ох! Коби я дожив того, щоб мої ланники були принайменше злодіями!“ Таким інертним, гнилим та апатичним був цей елемент. Рожденим ланником стрийським є о. Андрій Білецький, канцлер та архипресвитер митрополичої канцелярії у Львові, в тих часах гордість та окраса стрийських ланів.

Між місцевою українською громадою було трьох визначних людей, які національною свідомістю, характером і громадянською діяльністю визначалися вже перед моїм приходом до Стрия, і які відтак трудилися разом зі мною на ріжнородних ділянках та з якими і їх родинами вязали мене й мою жінку дуже тісні та приязні взаємини. Були це: професор ґімн. Іван Вахнянин, ґімн. катехит о. Юліян Федусевич та о. Олекса Бобикевич, тоді сотрудник у Стрию.

(Далі буде).

сього професорського збору факультету велитневі української науки.

В дальшому відспівав український муж. хор під орудою інж. **Вол. Фраптека** пісні: Жовнярські похорони, Ой щож то за ворон, Видиш, брате мій, Ой Морозе, Морозенку. Велика саля Масарикового Студ. Дому, в якій серед зелені стояв прекрасно убраний у вишивках та національних прапорах (українському й чехослов.) з тризубом у терневому вінці великий образ Покійного — праці арт.-маляря п-і Білецької з Праги, була виповнена публикою чеською та місцевими українцями. З визначніших представників взяли участь: ректори Масарикового університету та Господ. Лісов. Академії, представники краєвого уряду та краєвої шкільної ради, найвищого суду, управи головного міста Брна, чехослов.-російського обєднання, чехослов.-болгарського обєднання, т-ва болгарських студентів і т. д.

В цілости свято випало не тільки гарно, а й величаво. Дивно тільки, що на святі бракувало деяких українців, головно інтелігентів.

З польської преси.

Пашквілі чи осередок правди?

(Відгуки виступу проф. Пінія.)

Дві статті проф. Пінія у „Веку Новім", які ми своєчасно широко зреферували, викликали серед ендецького табору зрозумілу скаженість: адже досі ніхто ще не відважився сказати ендекам та ще й їхнім старим лідерам поіменно, таких слів правди, такого страшного змісту і такої різкої форми. „Курієр Львовскі", який друкуючи листа Ст. Ґрабського, ніколи не припускав, що розпутає полеміку і викличе шум, що дискредитує ендецію назовні та відгріває всі старі внутрішні чвари, старається використати виступ проф. Пінія для цементування ендеків усіх мастей: Піні, мовляв, образив ввесь „обуз народови". Через те й львівський орґан ендеції намагається відвернути увагу своєї ендецької братії від питання внутрішніх спорів та одночасно ослабити враження статтей проф. Пінія серед широкого польського громадянства (хоч як у масі запамороченого ендецьким вихованням) та безустанно атакує проф. Пінія, не лишаючи на ньому сухої ниточки. Буває, що в одному числі містить і по дві статті про Пінія (нпр. чч. з 21. і 24. ц. м.), а зразком полеміки, веденої з тим визначним польським ученим, може послужити така квітка: „...Пощо той старий мамут пхається, де його не просять, та свої плюгаві три ґроші втручає до справ, які вимагають і великого серця і такої самої думки..." (гл. стаття д-ра Романа Сльончка у „К. Л." з 21. ц. м.). Чудовий полемічний тон і знаменита арґументація, особливо, коли читач пригадає собі, що це „велике серце і такий самий розум" має нібн — у противенстві до проф. Пінія — п. Ст. Ґрабський, той самий, котрого тут-же, у тому самому „Курієрі", кілька днів тому сплюгавив п. Роск як невідповідального амбітника і кириничка.

Вся ендецька полеміка з закидами п. Пінія взагалі дуже цікава. Отож спростовують вони з великим завзяттям самі сущі дрібниці, зовсім другорядні у статтях назвяного діяча й ученого. І так у двох статтях, поміщених на передовому місці п. н. „Пашквілі п. Пінія" (19. і 21. ц. м.) — автори тих статтей переконують своїх читачів, що проф. Піні не має правди, бо — українцям ніяка кривда не діється („мають власні школи, кермують самоуправою, вживають своєї мови у судах і установах", — словом, величезні привілеї, і то головно завдяки толеранції ендеків), бо ендеки не кидалися ніколи українцям до горла, боронили лише Львова перед „інвазією", ніколи до себе силою Жеромського не втягали, і т. п. П. Ян Матіясік, м. і. делікатно забуває, що Сенкевич не дістав нагороди за „Огнем і мечем" лише за „Кво вадіс" і що не „українци вижуцайом" Сенкевічеві „стосунек до козакув", тільки сама польська новітня історіографія дезавує „Огнем і мечем", як твір історично фальшивий та шовіністично тенденційний, вартісний тільки для партійно-агітаційних цілей ендеції. Пан Матіясік належить теж до того самого роду полемістів, що цитований уже п. Сльончек: „...варта записати ту нікчемну видумку (про обниження польського доброго імени за кордоном), бо вона дозволяє зрозуміти психіку того старця, про якого ще невідомо, чи він здоровий на умі..." Аж серце тає від таких доказів джентельменства...

Спростовує теж той сам п. Матіясік в окремій статті такі „поважні" справи, як дати боротьби ендеків за „Стшельніцу" чи купна „Слова Польского", і сперечається за такі речі, що Зиґмунт Васілевський чи Дмовський не потребували приїздити з Варшави, бо мешкали тоді у Львові...

До тої самої породи арґументів належить відкликування себе до статтей п. Лубенського (свідчився циган своїми дітьми), якому „Бюлетин Польско-Український", друкуючи його статті, зовсім не дає ще патенту „про-українського" публіциста: п. Лубенський проводить послідовно у своїй публіцистичній роботі ендецькі тези у церковній ділянці і його брошура „Дроґа на Всхуд Ржиму" могла була спокійно появитися в офіціяльних виданнях ендеції. Цікава тільки послідовність арґументації п. В. Свірського („Курієр" з 24. ц. м.), який покликується на фаворизування українців австрійцями і німцями проти поляків, і тут же, кілька рядків нижче, покликується на владу поляків у Галичині, яку вони, поляки, дістали з рук австрійців! Коли теж каже про брак довіря Відня до „русинів", як москвофілів, то забуває додати, що ендеки чудово виправдали це довіря, побудувавши всю свою концепцію на русофільській базі! Характеристичною для ендецької публіцистики рисою є казати про 1848. рік, лише як про рік австрійської протекції супроти українців, та цілковито промовчувати вплив цілої европейської течії „весни народів" на національне, стихійне і самостійне, відродження галицьких українців.

Якийсь „не-ендек" „із провінції" („К. Ль." з 24. ц. м.) вже цілком компромітує себе, з обуренням квестіонуючи москвофільство Ст. Ґрабського. Ніякий ендек, що не соромиться признаватись до приналежности до того свого табору, такої дурниці не зробив би! Вся політична публіцистика, вся політична концепція б. народової демократії, вся політика ендеції у трьох передвоєнних займанщинах побудована на русофільстві, а провінціональний „не-ендек" дивується: „спить, чи за дорогу питає"?!...

Ми не є ані уповноваженими, ані добровільними оборонцями проф. Пінія, бо він — гадаємо — — сам себе може боронити, якщо взагалі вважає, що варта з людьми, якими погорджує, вступати в ширшу розмову. Але стверджуємо, що три засадничі закиди проф. Пінія залишилися непохитні і крім лайки не стрінули ні одного річевого й поважного спростування: 1) що ендецька національна політика викликала переоцінку у західній прилюдній опінії про всіх поляків, 2) що та політика супроти українців була головним товчком і головною спонукою до витворення українського націоналізму в його нинішніх формах скрайньої ненависти і 3) що ендецькі політики вміли бути відважними супроти українців, які не мали сили, але присідали і підлещувалися супроти москалів, яких силу обожали, вбачаючи у них свого антиукраїнського союзника...

Наради совітів закінчились.

МОСКВА, 24. 1. ПАТ. Вчора закінчились наради російських совітів, на яких Калінін виголосив промову вказуючи на господарський, культурний і суспільний розвиток Росії.

На першім засіданні центрального виконавчого комітету совітської Росії вибрали головою Калініна, секретарем Кісельова.

Марево Кірова.

БЕРЛІН, 24. 1. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє з Москви: Хоч 12 урядовців наркому внутр. справ, вмішаних у справу Кірова, присудили, ця справа ще не скінчена. Влада почала слідство за співучасть в організації замаху на Кірова проти 14 осіб, що перебувають в арештах в Москві, Ленінграді й Києві.

Після зміни уряду в Болгарії.

СОФІЯ, 24. 1. ПАТ. Мін. закорд. справ Батолов заявив в інтервю з представником югославянської урядової аґенції, що закордонна політика Болгарії буде без змін. Вона має на меті вдержати в першу чергу добрі взаємини з сусідними державами. Новий премієр, ген. Златев, заявив, що його уряд буде дальше вести політику зближення і приязни з Югославією.

Еріо плете...

ПАРИЖ, 24. 1. ПАТ. На вчорашньому засіданні виконкому рад. партії говорив Еріо, який з признанням висловився про теперішню політику уряду та виявив вдоволення з приводу франц.-совітської приязни, що має на його думку стати справжньою приязню. Врешті відмітив вартість змінених франц.-італійських взаємин.

Японсько-китайські бої.

ЛЬОНДОН, 24. І. ПАТ. Райтер повідомляє з Пекіну: На фронті Чагару минула ніч спокійно. В Пекіні кружляли алярмуючі вісті, але що китайці не думають йти у протинаступ, думають, що положення не погіршиться. У висліді акції японців територія Манджу-Ко збільшилася на 10 міл. кв. м. Китайські кола огірчені коментують несподівану акцію японців і покликуючись на останню промову мін. Гіроти, питають, чи над японською армією знову немає контролі.

ПЕКІН, 24. І. ПАТ. Як заявив японський військовий аташе, підчас онодішної атаки на укріплені становища під Чао-Чанґ вбито 1 старшину й 1 вояка, ранено 1 старшину і 4 вояків. Китайські джерела подають, що у висліді акції японців, китайські війська евакуували Ку-Юан.

МУКДЕН, 24. І. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє з Дал. Сходу: Марш японських військ в напрямі китайського муру, щоб заняти міста Ту-Чін-Кан і Ку-Юан триває далі. Китайські війська уступили здаючи свої позиції без одного стрілу. Представник японської військової місії в Мукдені заявив у заяві з приводу японської акції, що марш японських частин ще не скінчений, а японські політичні кола мали рішити, що їх остаточна мета — захопити Калган.

ДАЙРЕН, 24. І. ПАТ. Райтер повідомляє: Місцева військова влада підтвердила, що операції японських і манджурських частин мають за меті усунути китайців з Джеголю і готові навіть перейти великий мур, щоб перешкодити контратаці. Японська влада, мотивуючи свою акцію, обвинувачує китайців, що вони не додержали обіцянки випофати китайські частини з Манджу-Ко. Кореспондент Райтера повідомляє, що війська ген. Сунґа мають великі втрати і відступають.

ТОКІО, 24. І. ПАТ. Тому, що японські й манджурські війська почали акцію в напрямі китайського муру, китайський уряд запротестував нині в японськім мін. закорд. справ.

Висланник Мекдональда говорить з Гітлером.

ЛЬОНДОН, 24. І. ПАТ. Міродатні кола привязують велику вагу до розмов, що їх відбув у Берліні льорд Аллен з канц. Гітлером і мін. закорд. справ Нойратом. Колись провідник незалежної партії праці і ще недавно найкрайніший радикал, льорд Аллен належить до гуртка найближчих приятелів і товаришів премієра Англії Мекдональда. Після створення національного уряду льорд Аллен перейшов на бік Мекдональда і 3 роки вже грає в його уряді визначну ролю, як дорадник у справах закордонної політики, справах Союзу Народів та розброєння.

Нема сумніву, що висліди розмов Аллена у Берліні подадуть до відома британському премієрові. Немаловажне при цьому, що льорд Аллен відбув розмови ще перед задуманою візитою премієра Фляндена й мін. Лаваля в Льондоні. Безсумніву в розмові з французькими політиками уряд Англії знатиме вже німецьку думку про розброєння.

ПРИСУД НА ЧЕКІСТІВ.

МОСКВА, 24. 1. ПАТ. ТАСС повідомляє: В дні 23. січня військова колеґія найвищого трибуналу розглянула справу Медведя, колишнього керманича виділу комісаріяту внутрішніх справ (Г. П. У.) у Ленінграді, його наслідників Запорожця і Фоміна та кількох інших урядовців цього виділу. Акт обвинувачення закинув їм і вісьмом іншим підсудним вдержування тісних взаємин з терористичною групою, яка вбила Кірова. Крім того акт обвинувачення закидає, що підсудні виявили цілковиту інерцію і каригідне недбальство супроти основних вимог безпеки держави. Медвєд, Запорожець, Ґорін-Люндін не видали ніяких розпорядків, щоби внеможливити діяльність терористичної групи Зінов'єва у Ленінграді. Крім того не перешкодили Ніколаєвові вбити Кірова, хоча мали змогу це зробити. Всі підсудні признались до вини. Медведя і Запорожця засудили на 3 роки до концентраційного табору, Бальцевича на 10 років, чергових трьох підсудних на 3 роки, 6-х на 2 роки до концентраційних таборів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Делеґат папи до Саари, мсн. Джованні Паніко покинув цю область, бо діяльність його, відповідно до інструкцій папи, скінчена.

— В Софії арештувала поліція 30 македонців, у яких найшла зброю і бомби.

Ґарантії В. Британії для Франції.

БЕРЛІН, ПАТ. „Дойче Альґемайне Цайтунґ" обговорює справу ґарантій безпеки, яких вимагає Франція від В. Британії на випадок виповідження військових клявзуль версайського договору. Франція висуває такі пропозиції: Центральні держави, члени Ліґи Націй, звернуться до неї з проханням звільнити з військових клявзуль версайського трактату. Інші держави, які підписали пакт Ліґи складуть заяву, що згаданих клявзуль не будуть пристосовувати до цих держав. Британські кола міркують, що ці пропозиції є рівнозначні з повною військовою рівноправністю Німеччини. Одначе в такому випадку Франція домагатиметься від В. Британії додаткових ґарантій безпеки і летунської допомоги. Анґлія зобовязалась би інтервеніювати негайно вже на випадок нарушення здемілітаризованої смуги над Реном, не чекаючи на дозвіл Ради Ліґи.

Понад вісім тисяч емігрантів.

САРБРІКЕН, ПАТ. Французький консулят за тиждень від 13. до 20. січня ц. р. видав емігрантам зі Саршини 8.019 віз.

Китай не признає продажі залізниці.

ШАНГАЙ, ПАТ. Преса пише, що китайський уряд не признає продажі східно-китайської залізниці Японії і Манджу-Ко. Китай є співвласником цієї залізниці.

Мистецьке життя.

„ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО"

У Харкові почав виходити багатоілюстрований мистецький квартальник під назвою „Образотворче мистецтво". Журнал є органом Організаційного Комітету спілки радянських мистців і різьбарів. Обєм журналу — 20 аркушів друку — кожне число у твердій оправі. Ціна окремого числа 17 карб. Редактором його є Евген Холостенко. Вже вийшло 2 числа його. Цей журнал ніде не можна дістати в Західній Европі, бо як виявилося цими днями, на висилку журналів і книг з Радянської України треба осібного дозволу від комісаріяту внутрішніх справ, який тяжко дістати. Передтим такого дозволу треба було лише на европейські видання.

ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ.

У цьому місяці закінчується будова памятника Т. Шевченкові у Харкові. Усі підготовчі роботи закінчені. Віддито 17 фіґур, які становлять групи, що окружують постать поета, в тому і саму фіґуру Шевченка, що важить 8 тон. Для центральної фіґури „Катерина" позувала знаменита артистка Ужвій — 16 днів по 6 год. денно, а для інших артисти Бучма, Маряненко і Сердюк. Усі фіґури до памятника виконані у відливарнях у Ленінграді під доглядом ленінградського мистця Манізера, автора проекту. Роботи над 5 і більше тонними ґранітними плитами, з яких укладено постумент — виконані у Харкові. Ґраніт шліфовано до дзеркального блиску.

ЗБОГАЧЕННЯ СТОЛИЧНИХ МУЗЕЇВ.

Державний Музей у Ніжені на Чернигівщині передав до столичних музеїв серію образів флямандської школи (Рубенса, Теньєра, Онайдерса і ін.) та колекції арабських, римських і грецьких монет, сконфіскованих свого часу у приватних колекціях Чернигівщини. Також передано усі матеріяли про артистку Заньковецьку, що родилася у с. Заньках на Ніженщині.

НОВИНКИ

— **Маґазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає: коцдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 26-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 12-?

— **Пригадка.** Загальні Збори філії Союзу Українок у Львові відбудуться в неділю 27. І. в год. 10.30 при вул. Сикстуській 44. Поминальне Богослуження за бл. п. членкинь в суботу 26. І. в год. 9. рано у Волоській церкві. — **Виділ філії Союзу Українок у Львові.** 900

— **Проґулька на виставу УСС.** Заходами Культ.-Освітн. Комісії при Т-ві „Основа" відбудеться в дні 27. ц. м. в год. 10. проґулька до Нац. Музею на виставу УСС. У проґульці можуть брати участь також студенти не-техніки. Потрібні інформації даватиме на виставі д-р Іванець. Збірка в год. 9.30 в клюбі Т-ва „Основа" — Площа Юра ч. 5.

— **В Укр. Наук. Інституті в Берліні** відбудеться 25. ц. м. виклад дипл. господаря Б. Шемета на тему: Право земельної власности на Україні.

— **Чергове засідання Комісії нової історії України** при Історичній Секції НТШ. відбудеться у вівторок дня 29. ц. м. в 6. год. веч. в Бібліотеці НТШ.

— **Зібрання Фільольоґічної Секції Н. Т. Ш.** з рефератом д-ра В. Сімовича: „Проблема гармонії складів у морфольоґії словянських мов" відбудеться дня 26. ц. м. в 18. год. в бібліотеці товариства.

— **Пошесть тифу** вибухла в селах товмацького повіту. М. і. занотовано 5 випадків тифу в Підгородчиках і 6 у Прибилові.

— **Телеграми в потягах.** У всіх далекобіжних потягах, поспішних і звичайних, кондуктори будуть приймати від пасажирів телеґрами до 14 слів. За телеграму, надану в потязі, платиться крім нормальної такси маніпуляційну доплату у висоті 60 сот. Формулярі видають кондуктори безплатно.

— **Нещасливий випадок нашої артистки.** Місяць тому підчас одної з вистав театру „Заграва" у Львові артистка О. Кривицька так нещасливо звихнула собі ногу за кулісами театру „Ріжнородностей", що мусіла на другий день положитись до ліжка. Лежить вона й досі і впер що зможе виступити щойно 27. ц. м. на великім концерті у Великому Міському Театрі. Коли тільки лікарі дозволять і вона зможе свобідно ходити, тоді вернеться негайно до своєї трупи „Заграва", де нетерпляче чекають на її поворот.

— **Хто виграв міліон?** Головна виграна клясової льотерії в сумі одного міліона зол. впала на льос ч. 72450. Цей льос продано в Глині. Половину льосу купили два службовці фірми „Баланв", третю чвертку один летунський старшина з Пушка, а четверту одна жінка в Каміннїй Горі під Глиною.

— **Львівська хроніка.** Арештовано купця Мавр. Носова з вул. Леґіонів, що взяв з бельських фабрик багато матерій, покриваючи їх фальшивими векслями. — Окружний суд засудив Анну Гольдберґ на 6 місяців вязниці з припиненням на два роки за те, що не пильнувала свого 2-літного синка, який впав до банка з горячою водою і від тяжкого попарення помер.

— **Краєва хроніка.** В Бориславі згорів у ночі дім Йосифа Фішлера, наслідком чого шість родин осталось без даху над головою. — До мешкання Мойсея Гальперна в Деревлянах пов. Камінка Стр. добулися в ночі озброєні грабіжники і забрали йому 250 зол. — В Закостелі пов. Мостиська припинено в урядуванні війта Вовжиньца Козінського за зловживання та громадського писаря за те, що знаючи про все, не повідомив контрольної влади. — Д-р Лев Ригель, лікар з Бариша пов. Бучач відобрав собі життя, заживши більшу скількість морфини.

— **Авантурниця в суді.** Варшавські суди мають клопіт з якоюсь Красновською, засудженою свого часу на рік вязниці за прилюдне побиття поліциста. Після оголошення присуду вона перескочила поруччя і вилаяла суддю. За те Красновська опинилася вдруге перед судом і дістала знову рік вязниці. Перед кількома днями відбулася апеляційна розправа. Коли суддя затвердив присуд і почав оголошувати мотиви, Красновська знову перескочила бар'єру, кинулася до судейського стола і почала дерти акти, а врешті побила судову аплікантку. До фурійки кинулося трьох поліцистів з возним, але не могли дати собі з нею ради, бо гризла, копала і дерла. Обезвладнили її щойно накинувши їй плахту на голову. Тепер Красновську чекають два нові процеси за зневагу суду та поліції.

— **З Польщі.** Виленський суд засудив Якова Камінського з Кракова на 5 літ вязниці за те, що задля асекураційного відшкодування підпалив власний дім, від якого занялося 6 інших будинків. — В селі Високій пов. Ряшів згоріла хата, а в ній 85-літна Катарина Бурчак, що була спаралізована і не могла покинути ліжка.

— **Грабунок у потязі.** На лінії Варшава-Отвоцьк в особовому потязі, що виїхав у ночі з Варшави, до переділу 2-ої кляси увійшов спришок, ухопив футро, яке належало до пасажирки Е. Козінської, вартости 1.200 зол. і вискочив з вагону. На алярм здержано потяг і кількох пасажирів пустилося в погоню за грабіжником, стріляючи з револьвера. Одначе грабіжник утік.

— **Трагедія емігрантів.** В провінції Алькосад в Арґентині знайшли групу румунських емігрантів без життя. Всі померли в лісі з виснаження. У звязку з тим арештовано Альфреда Роха, директора еміграційного бюра, що спровадив цих емігрантів з Румунії до південної Америки. Слідство виказало, що агенти того бюра появилися торік у селах південної Румунії, оповідаючи чуда про Бразилію та Арґентину. В селі Муніятуль вони звербували 11 родин, які продали весь свій маєток і виїхали до Арґентини. Вже підчас подорожі кораблем вони нарікали на приміщення та харчі. У відповідь почули від агента: „Для вас свинь і то за добре". В Буенос Айрес вони були всі хорі. Звідсіль вислали їх у праліси, які мали перемінити в урожайну землю. Після 6 місяців важкої праці появилися жандарми і заявили, що мусять забратися кудинде. Коли селяни не хотіли відійти добровільно, спроваджено військо. Проґнані помандрували в інші сторони, пробуючи поселитися в лісі. Вони покликали владу на допомогу, яка на жаль прийшла за пізно. Коли рятункова експедиція прийшла на місце, знайшла 38 трупів, що вмерли з виснаження та голоду.

— **Тихоокеанська повітряна комунікація.** Після закінчення процесу Гавптмана полк. Ліндберґ вибирається у велику повітряну подорож над Тихим Океаном з Америки до Китаю. Славний летун хоче прослідити можливість встановлення постійної комунікації між Америкою та Азією. Він летить в характері технічного експерта лінії „Панамерікен Ервейс". Ціла траса довга на 9.000 км. Лет має тревати 60 годин. Кораблі перебувають цю дорогу протягом чотирьох тижнів. Незалежно від цього інші американські летунські товариства приготовляють постійну летунську комунікацію понад Тихий Океан. Вони винаймили летунський порт у Сан Франціско й користатимуть з бази американської фльоти в Сан Дієґо. Летунські товариства задумують вибудувати на острівчику Вейк серед Тихого Океану летовище, призначене до осідання і прохарчування літаків, що курсуватимуть на лінії Південна Америка-Гонолюлю. Острівчик находиться у віддалі 5.000 км. від Гон-Кон і 3.000 км. від Гавайських островів.

— **Румунська княжна Олена виходить заміж.** Льондонський „Сандей Експрес" довідується з Риму, що колишня жінка румунського короля Карла, кн. Олена перейде в найближчому часі з православія на католицизм. Кажуть, що кн. Олена задумує вийти заміж за колишнього офіцира кавалерії, члена румунського княжого дому де Кольонна. Таким чином упадуть всякі заходи погодити кн. Олену з румунським королем.

— **Сім вояків замерзло.** В Подґоріци в Чорногорі знайшли тіла сімох югославянських вояків, що замерзли, заскочені підчас вправ сніговою хуртовиною. Крім того пропало ще трьох вояків, яких досі не знайшли.

— **Нафта заляла село.** Мешканці румунського села Леата біля Крайової довертілися на своїх ґрунтах до джерел нафти, але не вміли захопити її у відповідні уладження. Ропа почала тріскати з великою силою і заляла ціле село. Дійшло до того, що в долішній частині села втопилося в ропі двоє дітей. Необережних батьків потягнено до відповідальности.

— **Бомба на університеті.** На коридорі університету в Гельсінґфорсі хтось кинув бомбу. Від її вибуху вилетіли всі шиби у вікнах. Крім того хтось вибив шиби в домівці шведської партії.

— **Удавали покусаних псами.** Управа інституту Пастера в Будапешті здивувалася великим числом хорих, що приїздили з провінції, показуючи рани від покусання псом. Переведене слідство виказало, що майже всі ті покусання штучні. Люди самі постаралися за такі рани, щоби запевнити собі безплатний приїзд до Будапешту і 14-денний побут в цьому місті. Симулянтів покарано високими гривнами.

— **Ріжні вісти.** Совітська експедиція добула з дна Азовського моря грецький корабель „Аґаліяні", що затонув у половині грудня м. р. біля Маріюполя. — У Ватикані, столиці папської держави, побудовано першу вязницю, до якої покищо нема ще кандидатів. — У Бресляві страчено комуніста Павла Гана за те, що в 1931 р. застрілив трьома револьверовими стрілами Ґустава Мілера, як маширував у ряді. — В одній копальні під Газаною склалася експльозія, від якої згинуло шістьох робітників. — В японському порті гидроплянів Сасебо зударилися два літаки і затонули. Залога одного літака, зложена з трьох людей, згинула, людей з другого літака врятовано.

ДИВОГЛЯДИ.

З НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ.

У „Батьківщині" з 24-го ц. м. в новинці п. з. „Хто дістав літературну нагороду" читаємо:

„Дуже цікаво приглянутися, звідки походять нагороджені і відріжнені автори. Отже: Самчук і Косач — волиняки, Антонич — лемко, Липа і Маланюк — наддніпрянці. Галичанин лише В. Софронів. Значить: на 6 нагороджених і відріжнених лиш *один* галичанин".

Гей, панове націоналісти! Від коли це „галичанин" став у вас таким самим партикулярним поняттям, як лемко?!

З нових видань.

Богдан Ігор Антонич: ТРИ ПЕРСТЕНІ. Поеми й лірика. Обгортка Волод. Ласовського. Накладом Богдана Дороцького. Львів 1934. ст. 80.

Ця збірочка дістала III-у нагороду на конкурсі „Т-ва письменників і журналістів" за 1934 рік. Які це три перстені оспівує автор? Перечитаєте спершу всю збірку, а щойно потім призадумаєтесь — якщо взагалі найде ся вас охота аналізувати своє враження. Один перстень — молодости, другий — кохання, третій — ночі; поділ їх у книжці, може і в уяві автора, не зовсім ясний. Важне тут те, що молодий поет пробує здати собі справу із джерел і овидів свого надхнення. Це небезпечна, хоч часто необхідна спроба, коли погодитись, що навіть лірик повинен би знати, чому вибирає саме такі, не інші теми.

Тема лірики — весь світ із міжзоряними просторами, але світ дуже часто звужений до розмірів поетового серця. Розміри цього серця — те, що воно пережило. Антонич черпле свою силу із перших вражінь молодости, доповнених пізнішою обсервацією. Ці враження звязані реальними предметами сільського побуту — його поезії із заходами сонця, подувами вітру і відблисками гір та його пригнітливо-сумної прози, сірої буденщини.

Корови моляться до сонця,
що полумяним сходить маком.
Струнка тополя тонша й тонша,
мов дерево ставало б птахом.

Від воза місяць відпрягають.
Широке, конопляне небо.
Обвіяна далінь безкрая
І в синім димі лісу гребінь.

З гір яворове листя лине.
Кужіль і півень і колиска.
Вливається день до долини,
Мов свіже молоко до миски.

Казати корові молитись, небо зробити конопляним, долину прирівняти до миски і досвіток до свіжого молока — видається футуристичним експериментом, а проте в цій поезії ні на хвилину не відчуваєте штучности ні пози; найбуденніші предмети опоетизовані і братаються з тими, яким дозволяємо входити до поетичного терему. Саме на цьому полягає функція поета — оминати того, що стало банальне у надто часто повторюваних літературних зразках і ввести буцім-то банальні теми та предмети до свого „репертуару".

Антонич находиться ще в тій стадії розвитку, коли пишучи вірші залюбки прижмурює очі, щоб світ видавався йому поетичніший, ніж він є насправді. Цим можна пояснити собі трохи занадто численні порівнання, хоч вони і вдатні, подекуди навіть оригінальні, свіжі. Ось нпр.

На кичерах сивасті трави,
черлений камінь у ріці.
Смолиста ніч і день смуглявий,
немов шиганка на лиці.
Розсміяні палкі потоки,
немов коханці до дівчат,
злітають до долин глибоких,
що в синій мряці тихо сплять
і куриться із квітів запах,
немов з люльок барвистих дим.

Цих „немов" тут забагато; предмети навіть в уяві поета, не повинні переміновуватись занадто швидко в зачаровані образи. Краще, коли образи стають живими предметами, які можуть залишатись у нашій уяві. Форма, якою передає Антонич свої настрої дає запоруку, що йому покищо не загрожує модна еквілібристика на мотузках розхитаних строф, що їх важко відріжнити від колюмни розкиненої пяним складачем.

Антонич не хоче бути свідомо, програмово тверезим; він почуває себе дуже щасливим, що вміє пяніти від неба, сонця та почувань, які родяться в ньому на знак, що він відчуває красу природи та потребу радуватись самим фактом життя. Село, яке досі у наших поетів звучало здебільша національно-соціяльними акордами, в Антонича набирає нових тонів. Воно не нудне і не маніжливо претенсійне, як це буває у настроєвих композиціях інтелігента-міщуха, що йде туди в неділю шукати нових тем.

Ще цінніше те, що село не замикає обріїв Антоничеві і він уміє відчувати деякі, коли так вільно висловитись, інтелігентські настрої. Тут він так само стриманий та обережний, як і в інших темах. Лірика — екзотичний, полохливий птах; ті, що підходять до неї занадто сміливо і голосно, часто його проганяють. А ті, що придивляються здалека до нього, несміливі, мусять часом довго ждати, заки цей птах освоїться з ними.

м. р.

„ДАР ПРОСВІТІ" — ЦЕ ПОСИЛЕННЯ КУЛЬТУРНО-ВИХОВНИХ ЗМАГАНЬ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Наші браки.

Йшла недавно в часописах (і напевно ще нераз буде йти!) баталія на тему: можуть українці нарікати на львівську радіо-стацію, чи ні. „Діло" твердило, що можуть, „Курієр Львовскі", що не тільки не можуть, але й не сміють. Адже час до часу мають авдиції з Волоської Церкви а навіть і поза неї. А зрештою: до виступу в радіо треба і великих артистів і чогось для артистів. А пан Орба, як розглянувся з вікна „Курієра" по українській культурі, те побачив, по один бік — нічого, нічого, нічого і вкінці „Ой не гони Хрицю", а по другий бік теж — нічого, нічого, нічого і врешті „Наталку Полтавку". З чогож тут складати програми — каже?!...

Щодо цього відповів зна[…]ві української культури Тиберій Горобець а я не хочу наслідувати деяких наших промовців на зборах і непотрібно повторяти слова передбесідника.

Зате „стоїть отвором" друга справа — справа артистичних виконавців.

Нема де правди діти — ми не маємо стільки визначних артистів: співаків, музиків і тим подібних рецитаторів. На тісній почві нашого життя не хочуть так часто виростати визначні таланти. Бракує між іншим грошей, а на кредит тяжко дістати „суперфосфат".

Що іншого в багатших націй. Сприятливі обставини, ліпша почва видають густі ліси артистичних дубів, які потім шумлять на цілий світ.

Чиж можна дивуватися львівській радіостації, що вона дає так мало українських авдицій? Знаю позитивно, що вона тішиться кожним новим українським радіо-абонентом так само, як польським. Посилає йому такі самі формулярі і точно стягає гроші. На пресові конференції просить українську пресу і обіцює що вона чи не більше як польській.

А що не може виконати обіцянок — вина самих українців. Де є ті артистичні українські сили, щоб могли рівнятися з сусідськими?!

Я не музиколього і не говорю цього всього з власного переконання, знання і голови. Поміг мені в цім п. Поймарк, який у Львові давав недавно концерт, а крім цього ще й інтерву у „Ґазеті Поранній".

Цікаве те інтерву. Воно облекшило мені у великій мірі написання цього фейлетону.

— **Jak odnosi się Holandja w ogólności do muzyki polskiej?** — питає редактор.

— **Dzięki poparciu konsula polskiego w Amsterdamie grali w Holandji z polskich artystów: Huberman, Azkenaze, Friedman, Rubinstein, Münzer, Eisenberger, Bolesław Kon.**

Названа одно в одного — сармацькі. Тільки імя „Болеслав" чи не пахне трохи Палестиною!?...

Добре, що „Курієр Львовскі" перервав радієву дискусію скорше, заки те інтерву появилося. Був би нас тими назвищами розторощив.

Галактіон Чіпка.

Відозви й комунікати.

У справі розбудови „Рідної Мови".

За два роки невпинної праці „Рідна Мова" всім показала, як нам потрібний власне такий журнал. Позостаючись щиро науковим у самій своїй істоті, журнал знайшов таку популярну форму й таку загальнозрозумілу мову, що заговорив до найширших мас, усіх закликаючи до рідномовної праці. Мало того, журнал не тільки кинув надзвичайно корисне нам гасло: „Всі дбаймо про культуру своєї мови", але й виконав його, притягаючи широкі кола нашої інтелігенції до найріжнішої рідномовної праці, наслідком чого скрізь по краю, а також і за кордоном повстають так нам потрібні „Гуртки плекання рідної мови".

Найбільшою заслугою двохрічної тяжкої праці „Рідної Мови" треба вважати послідовне проведення в життя великого щиронаціонального гасла: „Для одного народу — одна літературна мова й вимова, один правопис". Двохлітня ця праця допровадила до того, що тепер увесь український нарід ясно і глибоко зрозумів, що за всяку ціну мусить створити собі всеукраїнську літературну мову, як найміцніший орган своєї духової одности. Тепер нема вже свідомого українця, щоб думав тут інакше.

Заслуги „Рідної Мови" вважаємо й те, що це вона перша голосно заговорила про мовне винародовлення нашої еміграції, — політичної в Европі й зарібкової в Америці та Канаді, це вона невпинно кличе цю еміграцію не рвати мовних звязків із своєю Батьківщиною й переходити на всеукраїнську літературну мову.

„Рідна Мова" не є тепер, власне, редакція в звичайному того слова розумінні, — це наша цінна культурна установа, така установа, що до неї щоденно звертаються за рідномовними порадами десятки осіб. І всім дається найповніше виясненя або листовне, або на сторінках „Рідної Мови". З цього погляду відносимо „Рідну Мову" до наших культурно-освітніх установ.

Редакція „Рідної Мови" оголошує місяць січень місяцем розбудови журналу й закликає все українське громадянство активно й реально допомогти цього місяця Видавництву. Нехай ніхто не відмовиться від цієї праці! Всі подбаймо про розбудову своєї „Рідної Мови"!

Памятаймо, що „Рідна Мова" існує тільки на передплату й ні звідки жадної допомоги не одержує. Як це не дивно, але ні одна українська установа не допомагає „Рідній Мові"...

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Оснування Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи". Хоч Тернопільщина, осередок Поділля, начислює тепер 78 місцевих кружків „Рідної Школи", кружки ці вели свою діяльність здебільша осібняком, обмежуючися переважно тільки до влаштовування аматорських вистав та пренумерування часописів. Властивої діяльности виховної для молоді ті кружки майже не вели, не маючи ні зрозуміння ні пляну такої діяльности. На пальцях одної руки можна порахувати кружки, які мають дитячі бібліотеки та які вели або бодай робили старання в справі оснування дитячих садків. Місцевий кружок „Рідної Школи" в Тернополі, який досі сповняв функції Повітового Кружка, а головно бувший його голова, д-р Степан Брикович, робив усе можливе, щоб рідношкільну справу поставити в повіті на належний рівень та це не удавалось, тимбільше, що в самому Тернополі кружок опікується коедукаційною гімназією, фахово-доповнюючою школою для ремісничої молоді, а останніми часами веде живу акцію над оснуванням державної, повселюдної школи в Тернополі, тому на працю в повіті не стає змоги. Щоб цьому зарадити, пороблено заходи в справі оснування Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи". Установчі збори цього Союзу відбулися 12. грудня м. р. в салі Міщанського Брацтва в Тернополі при численній участи делегатів місцевих кружків з усього повіту. Збори відкрив д-р Степан Брикович. Проводив зборам делегат Головної Управи „Рідної Школи" проф. д-р Яким Ярема, секретарював ем. упр. школи п. М. Антоняк. Реферат про завдання Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" виголосив д-р Я. Ярема, який, змалювавши ролю „Рідної Школи", свій незвичайно цінний завагами реферат закінчив отими дезидератами до Ради Пов. Союзу Кружків. І. Розгорнути дбайливу опіку над шкільною молоддю по селах і виховувати її через організування дитячих бібліотек і садків, уладжування дитячих свят, забав, зокрема свят у честь великих українських діячів. II. Наладнати справу висилки дітей із сіл до вищих шкіл, при чому треба керуватись тим, щоб жодна талановита дитина не лишилась без вищої освіти та не пропала для нього, та щоб, маючи на увазі, що нарід стане тільки тоді на міцний ґрунт, коли зможе власними силами заспокоювати всі свої життєві потреби, спрямовувати талановиту молодь не тільки до шкіл загально-освітніх, але й фахових. III. Розвинути живу діяльність у справі збирання фондів, потрібних на повищі цілі, головнож подбати про масове членство в Рідній Школі, бо тільки цим способом вдасться здійснити великі рідношкільні цілі. — Після реферату д-ра Яреми відчитав д-р Степан Брикович відповідні постанови статуту, а відтак відчитав правильник, ухвалений Головною Управою. В дискусії забирали голос п. Андрій Сосновський з Куровець, д-р Ст. Брикович і пос. д-р Ладика. До Ради Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." вибрані: посол д-р Дмитро Ладика — голова, члени: д-р Яким Ярема, Теодор Гриневич, Степан Стецвий, проф. Іван Боднар, ред. Антін Чернецький, Осип Федевич, Микола Антоняк, інж. Богдан Волинець, д-р Степан Брикович, Андрій Кушко; заступники: д-р Теодор Мисюк, Андрій Сосновський, Микола Турин; контрольна комісія: Ілля Посвітюх, Сіяк Остап, Цегельський Роман. На засіданні дня 16. грудня м. р. Рада уконституувалася, вибираючи заступником голови д-ра Степана Бриковича, секретарем д-ра Теодора Мисюка (який увійшов до Ради на місце проф. д-ра Яреми, що зрезиґнував як рідношкільний учитель), касієром п. Мих. Антоняка. На тому засіданню поодинокі члени Ради розібрали між себе люстрацію деяких кружків.

ст.

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСТВО.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ СОКІЛЬСЬКОЇ ЛЕЩЕТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

Відбудуться в неділю 27. І. н. р. в год. 10 рано у бруховицькім лісі. Збірка змагунів в год 9·15 у читальні „Просвіти" на Голоску. Траса: 8 км. для членів, 5 км. для учасників та 3 км для членкинь і буде провадити бруховицьким лісом. Лещетарський перегляд відбувається в четвер, пятницю та суботу від год. 19—20 в домівці Сокола-Батька.

СТАНИСЛАВ В. ПРОЛОМ — ЖИД. СИРОТ. РАДА 2 : 4.

Відплатні змагання за мист. Б-кл. Ст. О. З. Т. С. закінчились програною Пролому. Вислідп: Голинський І. — Гавскнехт 16 : 21, 21 : 23; Смола — Розінер 16 : 21, 13 : 21; Ліськевич — Туртель 16 : 21, 14 : 21; Андонішин ІІ, — Кіршнер 14 : 21, 11 : 21; Новицький — Тітман 21 : 14, 21 : 10; Атаманюк — Шехтер 21:19, 22 : 20. Дуже добре грав Новицький та Атаманюк, Смола слабо тактично, інші добре, хоч змагання можна було виграти. Тут слід зазначити що Новицький прийшов на змагання аж з Вовчинця (кілька км. за містом), щоби не ставити проводу в трудну ситуацію. Також Атаманюк приїхав з Надвірної. Оба вони показалися здисциплінованими членами, які свої особисті справи ставлять на другому місці. Зате Клиновський вже чотири рази підряд не прийшов на змагання, доказуючи осьтак, що дисципліни як слід не розуміє.

ПРОЛОМ ІІ. — ЖИД. С. РАДА ІІ. 5 : 1.

Змагання приятельські. Одинокий пункт стратив Бідочка, який не вмів виграти змагання, а властиво хоче виграти одиноким засідк однаковим „бекгендом". Найліпше грав Панаший і Токарик. Добре грав малий Маняк, одначе він мусить поводитися в грі більше по спортовому. Голинський ІІ. і Ренер виграли певно, не допускаючи противників до голосу. Б. Л.

ВІСТИ З ДАВОС.

В Давос відбулися наради міжнародного союзу гаківки, якого головою вибрали знову бельгійця Льоапка. Найцікавішою точкою нарад була зміна гаківкових приписів про те, що атакуючому не вільно з віддалі 3 м. від воріт подати кружок іншому змагунові, що очевидно утруднює стрілення голя. Після дискусії зміну принято більшістю 2 голосів. Канада й Чехословаччина голосували проти зміни. Ухвала обовязує від 1936 р.

У рамках змагань у гаківці за мистецтво світу відбулися у Давос в другій рунді такі змагання: Канада розторощила Італію 9 : 0, Англія перемогла Австрію 4 : 1, Швайцарія Францію 5 : 1, Чехословаччина Швецію 2 : 1. В турнірі потіхи перемогла Мадярщина Бельгію 6 : 1, і Румунія Латвію 3 : 2.

ЧЕРГОВА ПЕРЕМОГА КАРНЕРИ.

Відомий італ. велит Пріма де Карнера відбув у Ріодежанейро боксерські змагання з естонцем Клайнфом. Змагання були обчислені на 12 рунд, але Карнера переміг технічним нокавтом у 6 рунді, після чого судді перервали змагання. На змаганнях було 30.000 глядачів, м. і. італійський амбасадор.

НОВИЙ ПЛИВАЦЬКИЙ РЕКОРД.

Німецька пливачка Гельцчер що недавно устійнила новий рекорд світу на 200 м., побила тепер рекорд австралійської пливачки Денні на 100 м. на 0·1 сек. Новий рекорд виносить 1.25 7.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

И. В. Свит: УКРАИНСКИЙ ДАЛЬНИЙ ВОСТОК (Зеленая Украина). Накладом Української Видавничої Спілки м. Харбін. Стор. 44, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ:

МІСІОНАР, орган Пресвятого Серця Ісусового. Жовква. січень 1935. Ч. 1. Р. XXXVIII.

БЮЛЕТЕНЬ братства українців-католиків Канади Йорктон, Саск. січень 1935. Ч. 1. Р. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Долина:
25. І. Задівна острога.

Болехів:
26. І. „Княжна Чардаша".
27. І. „Серед Бурі".
28. І. „Бешкет у раю".
29. І. „Ой не ходи Грицю" (стара постановка).
30. І. „Спадкоємець".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 24. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".
Субота, 26. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 4. І. год. 7·30 веч. прем'єра „Мій коханий дурник".
Субота, 26. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурник".

Кіна.

АДРІЯ: „Любов донського козака" і „Боротьба за мистецтво".
АПОЛЬО: „Ігумен Кордецький" (Оборона Ченстохови) з Кар. Адвентовичем.
АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання".
ВАНДА: „Біла леді".
ҐРАЖИНА: „Чи Люцина то дівчина" і „Змагання у боксі" Бір проти Карнера).
КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фус жениться".
КОПЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний чепець".
МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.
МІРАЖ: „Аллах у країні чарів" і карнавал для дітей.
МУЗА: „Жінка Орхідея", „Кохання без слів".
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
ПАН: „Марш часу", „Що мій муж робить у ночі".
ПАСАЖ: „Поворот Шерльока Гольмса", „Геть із кризою".
РАЙ: „Радісна година", Мек-Мавс.
СВІТ: „Нуждарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Вкрали людину" і ревія зі Стефою Сталинківною.
УТІХА: „Жовтий князь" і ревія.
ХИМЕРА: „Котячий пазур".

Закордонне радіо.

Пятниця, 25. січня 1935.

Братислава (298,8) 15·55 Концерт радіо-орхестри; **Прага** (470,2) 21·00 Симфонічний концерт. **Прага II.** (249 2) 18·00 Концерт, **Париж** (431,7) 22·30 Камеральний концерт, **Білгород** (437,3) 12·00 Популярна музика. **Берлін** (356,7) 16·00 Весела програма, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Сучасна музика, **Кельн** (455,9) 16·0 Скандинавська музика, **Липціг** (382,2) 22·30 Оперет·ова музика, **Букарешт** (364,5) 20·10 Симфонічний концерт, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циганська музика, 17·35, 22·30 Танкова музика, **Мілянo** (368,6) 19·00 Легка музика, 21·00 Симфонічний концерт.

Субота, 26. січня 1935.

Братислава (298 8) 17·20 Російські і циганські пісні, 20·00 Оперет·ова музика, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальонова музика, 15·55 Легка музика, **Прага II.** (249,2) 19·05 Концерт, **Париж** (1648) 13·00, 21·00 Легка музика, **Штрасбург** (349,2) 13·00, 23·3· Танкова музика, **Білгород** (437,3) 20·45 Сербський вечір, **Берлін** (356,7, 19·00 Солісти. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Весела музика, **Кельн** (455,9) 19·00 Сучасна музика, **Букарешт** (364,5) 17·00, 20·00 Танкова музика, **Стокгольм** (426,1) 16·20 Камеральний концерт, **Будапешт** (550,5) 23·10 Циганська музика, **Мілянo** (368 6) 17·10 Танкова музика, **Рим** (420,8) 21·00 „Дон Карльос" — опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 25. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Рекламовий концерт. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Огляд преси, 12·10 Грамофонові плити, 12·45, 15·30 Трансмісія з Варшави, 13·00 Полудневий денник, 13·05 Сальонова музика, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орхестри 16·25 хор з Вильна 16·45 Авдиція для недужих, 17·15 Трансмісія з Кракова 17·50 Жіночі часописи, 18·00 Сльва реоум, 18·02 Касанова у Львові, 18·15 Танкова музика, 18·45 Охорона природи і мисливство, 19·00 Рецитаць співачки С. Мілерової, 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Скрипці, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спортові вісти, 20·05, 20·15, 22·30, 23·00—23·03 Трансмісія з Варшави.

Субота, 26. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекламовий концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Музичний ранок, 13·00 Полудневий денник, 15·30 Вістки про експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Грамофонові плити, 16·30 „Хвіст тигра" — слуховище для дітей, 17·0 Польські дужки, 17·50, 19·00 Трансмісія з Варшави, 19·00 Львів перед війною і по війні, 18·15 Оперові арії, 18·45 Кавчук 19·20 „Вісніч" — відчит, 19·30 Концерт, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спортові вісти, 20·00 Легка музика, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо у Польщі, 21·00 Симфонічний концерт, 21·45 Різдво Христове, 22·15 Танкова музика, 23·00 Комунікати, 23·05 Виленська зазуля, 23·35 Вибрані плити, 24·00 1·00 Трансмісія з Кракова. Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·15, Париж 34·94, Берлін 212·80, Цюрих 171·47, Голяндія 358·15, Прага 22·13, Італія 45·28, Нюйорк кабель 5·34 1/4, Нюйорк чеки 5·34.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

Сирий Білянс Земельного Банку Гіпотечного А. С. у Львові на день 31. грудня 1934 р.

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім і П. К. О. 203 082.14. Заграничні валюти 65.072.66. Цінні папери: а) державні позички 85.936.30 б) заставні листи 74 770.31, в) акції 4.039.10. Консорціяльні інтереси 45 989.50. Краєві банки 11.350.22. Заграничні банки 24.073.99. Векслі 2,309 934.78. Рахунки біж. (сальда дебет.) 517.867.26, 517 867.26, б) незабезпечені 743.8.13. Терминові позички 3,929.3.65, Дім 474.469.31. Ріжні рахунки 1,943.300.14. Адміністраційні конта 277 363.03. Агенції 122,753.42. Довготермінові гіп. позички 223.754.08. Гіп. про всякі 29.576.65. Разом: зол. 9,516.339.6 .

Довжний стан: Власні капітали: а) акційний 5,000 000, — б) резервовий 232.309.65, в) прочі резерви 25·047.19, г) амортизаційний 160 950 —. Вклади: а) термінові 83·.621 11, б, á vista 1.330 060.14. Біжучі рахунки (кред. сальда) 327.749 44. Інкасові зобовязання 1.471.90. Реесконт 705.185.81. Банки краєві 11.14. Банки заграничні 1.232.4. Ріжні рахунки 59.421.90. Проценти, провізії і ріжні зиски 417.507 36. Агенції 122.812 87. Листи заставні 223 754.08. Фонд умореиня заст. листів 8.031.36. Ріжні довготермінового відділу 29.173.43. Разом: зол. 9,516.339.62. Гарантії: зол. 6.343.—. Інкасо: зол. 21 066.33.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 24. січня н. р. з приводу знижкової тенденції ціни на масло не ставить. Кооперативна платить за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зниж·ова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 25 січня н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Когути мол.	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол
Кури	„	„	0·80 „
Качки	„	„	1·00 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·00 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Українського Центрального Комітету в Польщі — відділ у Львові відбудуться в неділю 10-го лютого 1935 р. в салі Т-ва „Великий Луг" у Львові, вул. Коперника 5. в год. 9 рано з таким порядком дня: 1) Відкриття і вибір Президії Зборів. 2) Відчитання і затвердження протоколу з останніх надзвичайних загальних зборів. 3) Затвердження ухвал Управи про принняття нових членів 4) Звіт Управи і Ревізійної Комісії. 5. Вибір Нової Управи і Ревізійної Комісії. 6. Біжучі справи. Якщо на годину 9 не прибуде вимагана Статутом кількість членів, то в годині 10-ій того самого дня відбудуться другі Зв. За. Збори, правосильні вирішувати всі справи обняті порядком нарад.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.